

Český jazyk a literatura – 7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a začlenění průřezových témat	Poznámky
<i>na konci 7. ročníku díky (v) předmětu Český jazyk a literatura žák:</i>			
I. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
při naslouchání parafrázuje vyslechnuté, z vyslechnutého vybírá bez zkreslení podstatné myšlenky, vhodně vyzývá mluvčího k pokračování	naslouchání	OSV 2.3.	
písemně svými vlastními slovy formuluje převzaté myšlenky	reprodukce		
připraví si podklady pro ústní projev – osnovu, potřebné poznámky	mluvní cvičení - vypravování		
při mluveném projevu vědomě gestikuluje, používá vhodné mimiky	gesta, mimika	OSV 2.3.	
při výstavbě svého projevu vědomě dodržuje logický postup (časový, či příčinný)	příčina, důsledek		
promyšleně používá jednoduché metody k písemnému uspořádání svých myšlenek (volné psaní, myšlenková mapa)	myšlenková mapa	OSV 1.5.	
člení text na odstavce a používá i jiných způsobů jeho členění, v textu psaném na počítači vhodně používá různých velikostí i druhů písma,	velikost písma, druhy písma, odrážky, číslování		
vyhodnotí svůj text na základě dodaných kritérií	hodnocení textu		
při diskusi si ujasňuje téma či smysl diskuse, neodbíhá od tématu, navazuje na myšlenky druhých	diskuse	OSV 2.4.	
popisuje dílečtiny v přehledném pořadí, využívá vhodných sloves	popis pracovního postupu		
uspořádaně popisuje vzhled svých přátel, příbuzných a známých, používá výstižné názvy vlastností	charakteristika (vnější a vnitřní - přímá, nepřímá)	OSV 2.1	
při popisu krajiny, či události, k nimž má pozitivní vztah, používá vhodných obrazných vyjádření (přívlastků, přirovnání, personifikace, metafory), vyjádří vjemy různých smyslů	jednoduché líčení – rozvoj obrazného vyjadřování	ENVI 4	
napiše jednoduchou žádost spojenou s aktuální potřebou třídy, či školy	žádost	DEM 1	
v textu vyhledává klíčová slova (v zápisech z četby uvádí 5 klíčových slov celé knihy), výstižně reprodukuje hlavní myšlenky, vypíše informace, jež ho zaujaly	klíčová slova, výpisky		
z jednoduššího populárně naučného textu vytvoří výtah	výtah		
vhodným způsobem prezentuje výsledky své nebo skupinové práce (a to i před cizími posluchači), používá flip či tabuli	prezentace		
do prezentace skupinové práce následně nevnáší své (ve skupině neprodiskutované) nápady	prezentace skupinové práce	OSV 2.4.	

II. JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Nauka o slovech a tvoření slov			
uvede příklady různých způsobu obohacování slovní zásoby	tvoření nových slov, přejímání slov z jiných jazyků, přejímání z různých vrstev jazyka		
rozezná slova odvozená a složená a zkratky, uvede, jak tato slova vznikla	tvoření slov - odvozováním, skládáním a zkracováním		
k odvozeným podstatným jménům přidá další slova odvozená stejným způsobem – pomocí stejných předpon nebo přípon	odvozování podstatných jmen		
přechyluje správným způsobem podstatná jména	odvozování přídavných jmen předponou a příponou a odvozování sloves		
odvozuje z podstatných jmen jména přídavná a slovesa	odvozování		
správně dělí slova na konci řádku, respektuje při tom kořeny slov a způsob jejich vytvoření (dává přednost nedělení slov)	stavba slova		
uvede, jak vznikly složeniny	tvoření slov skládáním		
dešifruje zkratky a zkratková slova	zkracování slov - zkratky, zkratková slova.		
Tvarosloví			
používá správný pravopis častých vlastních jmen a názvů, případně si ověřuje v Pravidlech českého pravopisu	psaní velkých písmen		
rozezná slovesa v činném a trpném rodu, vzájemně je převádí z jednoho rodu do druhého	slovesný rod (činný a trpný).		
rozliší příslovečnou spřežku od spojení předložky a podstatného jména a zdůvodní svůj pravopis	příslovečné spřežky		
ve svých jazykových projevech volí vhodné předložky a spojky, používá synonymních spojek	předložky, spojky		
Skladba			
píše správně koncovky příčestí minulého (u nejsložitějších případů aplikuje poučky z Pravidel českého pravopisu o shodě)	shoda přísudku s několikanásobným podmětem		
využívá různých možností zápisu přímé řeči	přímá řeč		

ve svých projevech vědomě využívá vhodných variant vět podle svého komunikačního záměru	prosba, varování, výzva, rozkaz odmítnutí, otázka...		
přehledně graficky znázorňuje syntaktické vztahy	grafické znázornění vztahů v jednoduché větě		
vytváří otázky, jimiž se přesně doptává na konkrétní okolnosti doplňující obsah věty	skladební dvojice, větný člen řídicí a závislý		
s pomocí rozvíjejících větných členů a vedlejších vět zpřesňuje a obohacuje obsah sdělení	PK (Sh, Nesh), PT, PU (m, zp, míry, č, přípustky, příčiny, účelu, podmínky) větné členy holé, rozvité, několikanásobné		
nahrazuje větné členy vedlejšími větami a naopak	VV podmětňá, předmětňá, přívlastková a příslovečná (druhů jako u VČ)		
Rozezná věty podle členitosti	Věty jednočlenné a dvojčlenné		
III. LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
čte přiměřeně náročné umělecké i populárně naučné texty, porovnává je se svými zkušenostmi, využívá je jako podporu pro svou argumentaci	dílňý čtení	OSV 3.2.	
vyhledá hlavní myšlenku textu a stručně ji shrne (s použitím klíčových slov z textu)	čtenářská strategie - shrnování		
rozezná dějovou linii či jinou souvislost jednotlivých informací a stručně ji shrne			
člení text (promluvu) na menší části a shrnuje jednotlivé informace			
odliší důležité (hlavní) sdělení od dílčích informací			
klade otázky zodpověditelné přímo z textu	čtenářská strategie – kladení otázek		
klade otázky vycházející z textu zodpověditelné s využitím dalších zdrojů			
rozpozná, co mu nedává smysl	čtenářská strategie – vyjasňování		
odhaduje význam neznámých slov (ze stavby slova, z kontextu)			
vyjasňuje si význam neznámých slov pomocí dalších zdrojů (slovníků, internetu...)			
formuluje, jak se bude text dále vyvíjet (obsah, dějová linie)	čtenářská strategie – předvídání		
pomocí předvídání se lépe a rychleji orientuje v textu (v promluvě)			
předpovědí vývoje textu zdůvodňuje vodítky z textu, svou čtenářskou nebo životní zkušeností			
při diskusi o přečteném díle jednoduše a srozumitelným způsobem prezentuje svou interpretaci textu	interpretace textu		

vytváří poznámky, výpisky i jednoduchý obsah textů zaznamenává si písemně své dojmy z četby	kulturní deník, „vizitky o četbě“		
vysvětlí jednání hrdinů, jeho příčiny, mluví o jejich pocitech a citech, porovnává jednání hrdinů textů se svými zážitky a zkušenostmi	hrdina	OSV 2.1., OSV 3.2.	
při rozboru textu používá jednoduché literární pojmy	epika, lyrika, drama, balada, sloka, verš, rým, refrén		
napiše text, v němž použije přísloví a rčení	příspěvky a rčení		
převádí jednoduché texty z prozaické podoby do podoby dramatu	proza, poezie, drama		
vyjádří následnost dílčích epizod příběhu, nebo vztahů mezi postavami prostřednictvím grafických schémat	povídka, román		
na příkladech comicsu doloží typické znaky tohoto žánru	comics, nadsázka		
na příkladech detektivky doloží typické znaky tohoto žánru	detektivka		
vyhledává v textu obrazná vyjádření, sám je využívá pro obohacení svých projevů	metafora, personifikace		
vysvětlí, co je úkolem jednotlivých profesí divadelního a filmového týmu	dramaturg, scénograf, choreograf, osvětlovač, nápověda, klapka, střihač		
výrazně a s prožitkem čte před publikem vhodné umělecké texty	výrazný přednes	OSV 2.3.	
využívá inspirace z přečtených textů k tvorbě vlastních literárních pokusů, aktivně se zapojuje do kulturního dění na škole (svými dílky případně přispívá do školního časopisu...)	vlastní literární tvorba	OSV 1.5., MEDI 2.1.	
orientuje se v dětském oddělení místní pobočky regionální knihovny, pracuje s jednoduchými katalogy	orientace v knihovně		